

ІНФОРМАЦІЯ

про діяльність Інституту державного управління у сфері цивільного захисту з організаційного та науково-методичного керівництва навчально-методичними центрами сфери цивільного захисту в 2017 році

Робота Інституту державного управління у сфері цивільного захисту (далі – Інститут) з організаційного та науково-методичного керівництва навчально-методичними центрами сфери цивільного захисту в поточному році здійснювалась відповідно до вимог:

пункту 3 Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 № 819) щодо виконання Інститутом функцій головного навчально-методичного центру сфери цивільного захисту;

пункту 15 Типового положення про територіальні курси, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (наказ МВС України від 29.05.2014 № 523, зареєстрований в Мін'юсті України 13.06.2014 за № 624/25401) щодо організаційного та науково-методичного керівництва навчально-методичними центрами сфери цивільного захисту;

Статуту Інституту (наказ ДСНС від 02.03.2015 №120 та від 03.07.2017 № 361 “Про затвердження у новій редакції Статуту Інституту державного управління у сфері цивільного захисту”).

Протягом звітнього періоду виконано наступні заходи.

Під час перевірок ДСНС міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки взято участь у комплексних перевірках територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту Тернопільської (20-30 березня) та Закарпатської (18-27 квітня) областей. Під час цих заходів вивчено стан підготовки керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, на яких покладено завдання із координації дій та управління на регіональному і місцевому рівнях, навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Спільно з фахівцями Департаменту організації заходів цивільного захисту ДСНС проведено контроль та моніторинг якості підготовки з питань навчання діям у надзвичайних ситуаціях у навчальних закладах Львівської області (3-4 жовтня).

За звітний період представники Інституту залучались до проведення показових спеціальних об'єктових навчань (тренувань) з питань цивільного захисту, що є основною і найбільш ефективною формою практичної підготовки, вдосконалення знань, умінь і навичок персоналу підприємств, установ і організацій, зокрема керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана

з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту в Чернівецькій (14-15 березня), Хмельницькій (5-6 квітня), Полтавській (22-23 травня), Запорізькій (5-6 липня) та Одеській (19-20 жовтня) областях. Навчання (тренування) здійснено за методичного супроводу відповідних регіональних навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту.

З метою набуття досвіду в роботі регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій у період з 28 по 30 листопада 2017 року взято участь у командно-штабному навчанні з органами управління та силами цивільного захисту територіальної підсистеми ЄДСЦЗ Івано-Франківської області.

На виконання окремого доручення першого заступника Голови ДСНС від 22.11.2017 № В-193 "Про проведення навчально-методичного збору" у період з 6 по 7 грудня 2017 року взято участь у навчально-методичному зборі з керівниками навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності з підбиття підсумків роботи за 2017 рік.

Участь у семінарі-практикумі з керівниками курсів навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту, що відбувся в місті Вінниця (30-31 серпня), сприяла обговоренню методів роботи майстрів виробничого навчання із суб'єктами забезпечення цивільного захисту з питань проведення ними практичної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях та вивчення передового досвіду роботи навчально-методичних центрів у взаємодії з органами управління цивільного захисту з питань організації заходів цивільного захисту на суб'єктах господарювання.

В рамках пілотного проекту з внутрішнього контролю на прикладі діяльності ДСНС, організованого Державною аудиторською службою України, за підтримки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди, спільно з представниками навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Київської, Рівненської областей та міста Києва під час проведення семінарів і тренінгів в

Інституті отримано навички з побудови системи внутрішнього контролю за Європейською моделлю COSO. За результатами проведених заходів підготовлено звіт щодо запровадження системи внутрішнього контролю на прикладі діяльності навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту.

За дорученням ДСНС Інститутом надано допомогу навчально-методичному центру Запорізької області у вирішенні проблемних питань, пов'язаних зі зверненням працівника центру до Голови ДСНС. За результатами проведеної роботи спірні питання врегульовано та проінформовано керівництво ДСНС у встановленому порядку.

На виконання наказу ДСНС від 13.06.2016 № 290 “Про затвердження Переліку звітних документів та інших видів інформації з питань освітньої діяльності навчальних закладів цивільного захисту та строків їх подання” і доручення Департаменту організації заходів цивільного захисту від 20.09.2016 № 16-687/01 “Про організацію взаємодії” здійснювався збір, аналіз і узагальнення інформації про результати освітньої діяльності навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту та надання зведених даних до ДСНС.

На виконання наказу ДСНС від 23.12.2016 № 689 “Про організацію навчання у системі післядипломної освіти ДСНС у 2017 році” та відповідного плану-графіка проходження педагогічними працівниками навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту на 2017 рік за звітний період проведено навчання з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту для 83

педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту, за наступними категоріями:

“завідувачі (заступники завідувачів), викладачі обласних та міст курсів удосконалення керівних кадрів НМЦ ЦЗ та БЖД” - 28 осіб;

“майстри виробничого навчання НМЦ ЦЗ та БЖД” - 21 особа;

“завідувачі обласних методичних кабінетів, методисти НМЦ ЦЗ та БЖД” - 15 осіб;

“завідувачі (заступники завідувачів) міських курсів, завідувачі навчально-консультаційних пунктів, начальники циклів практичної підготовки, майстри виробничого навчання НМЦ ЦЗ та БЖД” - 19 осіб.

В рамках короткострокового підвищення кваліфікації проводились виїзні заняття на базі приватного акціонерного товариства “Оболонь”, товариства з обмеженою відповідальністю “Київпрофіль”, пожежно-випробувального полігона Українського науково-дослідного інституту

цивільного захисту, Інституту ядерних досліджень Національної академії наук України. Проведення цих занять дало змогу закріпити на практиці здійснення методичного супроводу навчань, вивчити кращий досвід роботи з організації оповіщення, евакуації працівників

при виникненні надзвичайних ситуацій, порядок використання засобів захисту обслуговуючого персоналу для проведення ліквідації аварійних ситуацій та порядок укриття в захисних спорудах.

Під час додаткових занять зі слухачами відбулися зустрічі із головними редакторами науково-виробничих журналів “Безпека життєдіяльності” (Кіслова В.М.) і “Пожежна та техногенна безпека” (Городецький В.Я.), під час яких обговорювались питання організації співпраці та забезпечення методичного супроводження матеріалів, що надаються до публікації в засобах масової інформації, їх структуру, зміст та наповнення, розгляд актуальних проблем навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, що потребують розв’язання на сторінках цих видань.

Завершальним етапом короткострокового підвищення кваліфікації стало проведення засідань круглих столів та наукових семінарів з актуальних питань, зокрема щодо визначення шляхів удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту. Під час проведення цих заходів обговорено особливості інноваційного навчання, а саме: відкритість майбутньому, здатність до передбачення, налаштованість на конструктивні дії у надзвичайних ситуаціях.

Прикладом практичного використання наукових розробок, спрямованих на вдосконалення якості підвищення кваліфікації педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту, є поєднання у навчальному процесі теорії прийняття рішень, як складової теорії систем та сучасних навчальних технологій, зокрема активних методів навчання - кейс-методу та ділової гри, в основу яких покладено конкретну навчальну ситуацію.

З цією метою в Інституті вперше започатковано проведення практичних занять з використанням методу кейс-стаді в рамках проведення короткострокового підвищення кваліфікації педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту за темою: “Координація діяльності, пов’язаної з техногенно-екологічною безпекою, захистом населення і територій, запобіганням і реагуванням на надзвичайні ситуації”.

Слухачі, використовуючи метод кейсів, опрацьовували основні завдання щодо прийняття управлінських рішень в умовах надзвичайних ситуацій. В результаті проведення практичного заняття за цим методом досягнуто головну педагогічну мету - активізацію мислення слухачів, їх творчих та комунікативних здібностей.

Для забезпечення підвищення професійної компетенції педагогічного складу навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту Інститутом здійснено вивчення потреби у короткостроковому підвищенні кваліфікації педагогічних працівників цих центрів на 2018 рік, підготовлено та подано на затвердження ДСНС відповідний проект плану-графіка.

З метою наукового забезпечення діяльності навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту в рамках виконання плану наукової і науково-технічної діяльності Інститутом виконувалися дослідження за наступними темами:

“Формування професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності”;

“Наукове обґрунтування реалізації заходів цивільного захисту в об'єднаних територіальних громадах”;

“Створення бази даних інформаційних ресурсів системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях”.

За науково-дослідною темою “Формування професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності” досліджено сутність та зміст поняття професійної компетентності, проаналізовано існуючі методики і визначено концептуальні засади формування професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту. Проаналізовано чинники, що впливають на формування професійної компетентності на основі застосування методу аналізу конкретних навчальних ситуацій. Досліджено інноваційні освітні технології та узагальнено інноваційні методи навчання для формування професійної компетентності. За результатами дослідження підготовлено проект Методичних рекомендацій з формування професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case-study).

Виконання науково-дослідної роботи “Наукове обґрунтування реалізації заходів цивільного захисту в об'єднаних територіальних громадах” визначено рішенням Науково-технічної ради ДСНС “Про наукове забезпечення діяльності ДСНС 2016-2017 роках” (протокол від 15 грудня 2016 року). Безпосереднім замовником науково-дослідної роботи є Департамент організації заходів цивільного захисту ДСНС.

В рамках виконання даної роботи досліджувалась нормативно-правова база та проводилось узагальнення інформації про повноваження об'єднаних територіальних громад щодо реалізації заходів цивільного захисту, визначались завдання та функції структурного підрозділу територіальної громади щодо реалізації заходів цивільного захисту. За результатами наукових досліджень підготовлено Практичний poradnik “Організація цивільного захисту під час реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні” (видання друге, доповнене), який переданий представникам територіальних громад та органів управління ДСНС під час 19-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції “Сучасний стан цивільного захисту України та перспективи розвитку”.

Практичний poradnik відображає головні завдання об'єднаних територіальних громад з питань цивільного захисту, містить зразки типових документів, алгоритми дій, варіанти рішень місцевих рад та виконавчих органів, що може бути використано керівним складом і фахівцями, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту.

Навчально-методична цінність запропонованого Практичного poradnika визначається тим, що нині відчувається необхідність у сучасних навчальних матеріалах, спрямованих на ефективне функціонування системи цивільного захисту в новостворених територіальних громадах, забезпечення своєчасного реагування на надзвичайні ситуації.

В рамках виконання дослідно-конструкторської роботи “Створення бази даних інформаційних ресурсів системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях” за звітний період проведено теоретичний аналіз проблеми створення, впровадження та адаптації інформаційних технологій в системі навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Досліджено структуру та основні завдання системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Розроблено базу даних інформаційного забезпечення системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях та проведено роботу щодо узагальнення фото, відеоматеріалів з досвіду роботи органів і підрозділів ДСНС. За результатом виконання роботи розроблено методичні рекомендації щодо впровадження бази даних інформаційного забезпечення системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

Результати дослідно-конструкторської роботи впроваджено у вигляді розробленої бази даних інформаційного забезпечення системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях та використано у навчальному процесі з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту.

За результатами проведених наукових досліджень підготовлено 5 статей до Наукового вісника Інституту та 21 тез доповідей для науково-практичних

конференцій (з них 4 - Всеукраїнських, 2 - за міжнародною участю та 3 - міжнародних, що проводились в Польщі, Литві, Білорусі).

З метою підвищення якісного рівня науково-методичного забезпечення освітньої діяльності з функціонального навчання, практичної підготовки і навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях розроблені співробітниками Інституту навчальні та науково-методичні матеріали розміщено в депозитарії електронної бібліотеки Інституту у вільному для користувачів доступі.

З метою якісного виконання основних статутних завдань Інститутом розроблено та направлено на погодження до Департаменту організації заходів цивільного захисту проекти методичних рекомендацій щодо організації та проведення моніторингу:

якості діяльності навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (наказ ДСНС від 25.01.2017 № 49);

якості підготовки з питань навчання діям у надзвичайних ситуаціях у навчальних закладах МОН України.

Відповідно до Плану роботи Державної служби України з надзвичайних ситуацій на 2017 рік, затвердженого 29 грудня 2016 року тимчасово виконуючим обов'язки Міністра внутрішніх справ України С.А. Яровим, проведено ґрунтовний аналіз, узагальнення результатів моніторингових досліджень та подано до ДСНС звіт за результатами моніторингових досліджень щодо стану функціонального навчання керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту за I півріччя 2017 року.

Для забезпечення стимулювання цілеспрямованого і безперервного зростання професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи та відповідно до Плану роботи атестаційної комісії ДСНС з атестації педагогічних працівників навчальних закладів, навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту на 2016/2017 навчальний рік:

на базі Інституту організовано та 28 лютого поточного року проведено семінар-нараду з секретарями атестаційних комісій (відповідальними працівниками навчальних закладів цивільного

захисту, навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту за організацію та проведення атестації педагогічних працівників) із залученням фахівців МОН України;

здійснено організаційне забезпечення проведення підсумкового засідання атестаційної комісії з атестації педагогічних працівників (підлягало 8 педагогічних працівників, з яких усі успішно пройшли атестацію відповідно до клопотань атестаційних комісій I рівня);

за підсумками роботи комісії підготовлено проект наказу ДСНС про результати атестації педагогічних працівників навчальних закладів, навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності за 2016/2017 навчальний рік (наказ ДСНС від 15.05.2017 № 268), оформлено атестаційні листи та підготовлено проект наказу про проведення атестації педагогічних працівників навчальних закладів, навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту в 2017/2018 навчальному році (наказ ДСНС від 21.09.2017 № 506);

відповідно до доручення Департаменту персоналу ДСНС (лист від 30.06.2016 № 28-307/01 “Про результати проведення атестації педагогічних працівників навчальних закладів”) розроблено та погоджено за встановленим порядком з Департаментом персоналу, Департаментом організації заходів цивільного захисту Методичні рекомендації з питань організації проведення атестації педагогічних працівників навчальних закладів цивільного захисту, навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту та доведено до виконавців (лист першого заступника Голови ДСНС від 30.01.2017 № 02-1223/285);

відповідно до доручення Департаменту персоналу ДСНС (лист від 13.06.2017 № 28-281/01 “Про результати проведення атестації педагогічних працівників навчальних закладів”) здійснено аналіз перспективного планування проходження атестації педагогічними працівниками навчальних закладів, навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту в період з 2018 по 2022 роки та узагальнені матеріали подано до ДСНС.

Слід зазначити, що вперше Інститутом оформлено матеріали та отримано свідоцтво авторського права на службовий твір “Збірник листівок з питань дій населення в умовах особливого періоду”. З метою підвищення рівня обізнаності населення щодо дій у надзвичайних ситуаціях зазначені листівки розповсюджено в мережі навчально-методичних центрів сфери

цивільного захисту.

З метою впровадження нових форм і методів роботи з дітьми щодо формування культури безпечної життєдіяльності, практичних умінь і навичок поведінки в екстремальних життєвих обставинах організовано проведення та взято участь у тренінгах і навчально-тренувальних заняттях під час Всеукраїнського форуму “Молодь – за безпечний світ” на базі Інституту.

З метою підвищення рівня підготовки підростаючого покоління щодо дій в екстремальних ситуаціях, надання само- та взаємодопомоги представники Інституту залучались до організації та проведення Всеукраїнського табору “Юний рятувальник” та XV Всеукраїнського збору-змагання “Школа безпеки” (26 серпня - 5 вересня, м. Одеса).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Навчальна програма
«ЗАХИСТ ВІТЧИЗНИ»
ДЛЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
(РІВЕНЬ СТАНДАРТУ)

«Затверджено Міністерством освіти і науки України»
(Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)

Робоча група, яка здійснює розроблення навчальної програми виходячи з наказу № 451 Міністерства освіти і науки України від 22.03.2017 р. Лелека В.М., Алексєйчук С.Ю., Бестік А.М., Гудимо А.А., Гулько В.І., Гладковський Р.В., Єсфіманів І.В., Казуровський В.С., Коваченко С.І., Коломояк Г.А., Крижан В.О., Желега С.І., Назаренко А.П., Павлов В.Б., Павлов С.С., Полюшко В.М., Сидімова О.І., Фукс М.М., Харчук С.О., Ягинець Г.І., Деревляко В.В., Ярецько О.Г., Кіквашіє М.Д., Звеницький В.Л., Соснішко А.М.

2017 рік

Відповідно до наказу МОН України від 22.03.2017 № 451 “Про створення робочих груп з розроблення навчальних програм для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів” протягом 2017 року співробітники Інституту брали участь у засіданнях робочої групи з розробки проекту нової редакції навчальної програми з предмета “Захист Вітчизни” для 10-11 класів навчальних закладів системи загальної середньої освіти. Безпосередньою робота здійснювалась над відпрацюванням розділу “Цивільний захист” навчальної програми з предмета “Захист Вітчизни”. Дану програму затверджено Міністерством освіти і науки України (наказ МОН

України від 23.10.2017 № 1407).

Узагальнюючи викладене дає підстави зробити висновок, що статутні завдання з організаційного та науково-методичного керівництва навчально-методичними центрами сфери цивільного захисту та заходи, визначені Планами роботи Інституту державного управління у сфері цивільного захисту на 2017 рік та Програмою перспективного розвитку Інституту державного управління у сфері цивільного захисту на 2014-2021 роки виконано в повному обсязі.

Узагальнюючи вищевикладене пропонується наступне:

враховуючи результативність та позитивну динаміку вдосконалення навчального процесу, продовжити практику проведення короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту з більш активним застосуванням методу аналізу конкретних навчальних ситуацій (case-study);

продовжити наукові дослідження за напрямом підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту шляхом запровадження освітніх інноваційних технологій;

відповідно до резолюції 19-ї науково-практичної конференції “Сучасний стан цивільного захисту України та перспективи розвитку” та враховуючи актуальність питання розбудови системи цивільного захисту в об’єднаних

територіальних громадах в умовах реформування місцевого самоврядування в Україні відкрити науково-дослідну роботу за темою: “Провести аналітичне дослідження кращих практик організації цивільного захисту в об'єднаних територіальних громадах” (Шифр: “Кращі практики”);

з метою більш детального аналізу якості діяльності навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту запровадити проведення моніторингових досліджень з виїздом в регіони.
